

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS KOMISIJA

NUTARIMAS

BYLOJE DĖL UAB „ALIO“ LIETUVOS RESPUBLIKOS REKLAMOS ĮSTATYMO PAŽEIDIMO

2014-07-31 Nr. 12R-51

Vilnius

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, susidedanti iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus Felikso Petrausko (Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos pirmininkas), Ekonominių interesų departamento direktoriaus Mareko Močiulskio, i.e. Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vedėjos pareigas Kristinos Grigaitės, Teisės ir personalo skyriaus vedėjos Audronės Kaušylienės funkcijas užtikrinanti Teisės ir personalo skyriaus vyriausioji specialistė Laura Aleinikova bei Maisto produktų ir rekreacinių paslaugų skyriaus vedėjos Neringos Baronienės funkcijas užtikrinanti Maisto produktų ir rekreacinių paslaugų skyriaus vyriausioji specialistė Giedrė Nenartavičiūtė,

sekretoriaujant Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vyriausiajam specialistui Liudui Rinkevičiui,

vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo (toliau – Reklamos įstatymas) 19 straipsnio 1 dalies 1 punktu, bylų nagrinėjimo posėdyje bei rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo bylą pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – Tarnyba) 2014-06-18 Reklamos įstatymo pažeidimo protokolą Nr. 69RIP-19 (toliau – Protokolas) dėl UAB „Alio“ (įmonės kodas – 120662699, adresas – Šeimyniškių g. 23/2, Vilnius) reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija n u s t a t o

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2014-06-19 gavo Tarnybos raštu Nr. 69D1-842 persiustą Protokolą dėl UAB „Alio“ reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Protokole nurodyta, kad UAB „Alio“ prekinio ženklo „Transfer Factor“ maisto papildų reklamoje, skleidžiamoje interneto tinklalapiuose www.sveikas.lt, www.sveikata4life.lt bei leidinyje „Sveikas.lt“ naudojo teiginius:

kuriuos nurodoma ir užsimenama apie profilaktines savybes — „Dėka TF sustiprėja ir padidėja imuninės sistemos funkcijos.“ „TF gali būti išgaunami iš baltųjų kraujo kūnelių (kaip vaistinis preparatas<...>“, „Dauguma ligų — tai netinkamai veikiančio imuniteto pasekmė.“, „Imuninė sistema savo darbo pagerinimui gauna svarbią informaciją [TF].“ — leidinyje „Sveikas.lt“ šalia straipsnio „Transfer faktoriai — kas tai?“,

kuriuos nurodoma apie profilaktines savybes — „Transfer Factor produktai, ligos stabilizacija ir...“, Labiausiai įtikino tyrimai, kuriuose buvo patvirtintas Transfer Factor produktų efektyvumas onkologinių ligų prevencijai.“ — internetiniame tinklalapyje www.sveikas.lt,

kuriuos nurodoma apie profilaktines savybes — „TF — tai naujusia, gyvybiškai reikalinga priemonė imuninės sistemos palaikymui ir organizmo apsaugai nuo daugelio kenksmingų faktorių“ — (čia ir toliau) internetiniame tinklalapyje www.sveikata4life.lt,

kuriuos nurodoma ir užsimenama apie ligų gydymo savybes — „<...> patvirtinančių TF efektyvumą gerinant sveikų ir sergančių žmonių gyvenimus.“, „Gydytojams, prieš skiriant tradicinį medicininį gydymą, gydymo metu ar reabilitaciniu periodu rekomenduojama paciento imuniteto reabilitacijai ir sustiprinimui skirti Transfer faktorius.“, „Tais atvejais, kada gydytojai nemato

tolesnio įprastinio gydymo galimybių, Transfer faktoriai, kartu su galingomis žolelėmis ir antioksidantais dažnai būna paskutinė viltis.“,

kuriomis nurodoma ir užsimenama apie išskirtines, ypatingas, profilaktines savybes, dėl ko gali būti klaidinamas vartotojas — „Šis produktas yra 100 procentų natūralus. Juk tai imunitetas iš pačios gamtos.“, „<...> daug suaugusių žmonių tuomet, negavo jiems reikalingos imuninės informacijos ir nuo pat gimimo jau turi nepilnavertę imuninę sistemą.“, „<...> žmogaus organizme yra ląstelės „žudikės“, kurios naikina vėžines ir virusais infekuotas ląsteles. <...> žmogaus organizme [ląstelių „žudikių“] yra 4-5 kartus mažiau, nei reikėtų. Todėl plinta onkologinės ir įvairios infekcinės ligos.“, „<...> tyrė 107 pacientus, kurie metus vartojo TF. Po metų pas šiuos žmones NŽ ląstelių aktyvumas buvo 230-270 [reiškia puikią sveikatą]“, „Kadangi <...> turi būtent tokius [20-50, t.y. žemus] NŽ ląstelių rodiklius, jų silpnas imunitetas, kartoja įvairios lėtinės ligos, juos dažnai kankina virusinės infekcinės ligos.“, „Naujoms ląstelėms būtinas imunitetas, kurį ir atlieka transfer faktoriai.“.

Protokole nurodyta, jog šie teiginiai neatitinka 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 596/2009 (OL 2009 L 188, p.14) 16 straipsnio, 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą (OL 2006 L 404, p. 9) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2012 lapkričio 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1047/2012 L 310, p. 36) 3 straipsnio a ir e punktų, 10 straipsnio 1 dalies ir 2 dalies a punkto, Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsnio 1, 2 ir 4 punktų, Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 677 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“ patvirtinimo“ 7, 11.1, 11.3, 12 punktų, Lietuvos higienos normos HN 17:2010 „Maisto papildai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-432 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 17:0210 „Maisto papildai“ patvirtinimo“ 15 ir 16 punktų reikalavimų.

Tuo UAB „Alio“ pažeidė Reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą, kuri draudžia reklamoje nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, jeigu tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Protokole nurodyta, kad UAB „Alio“ Reklamos įstatymą pažeidė pakartotinai.

Protokole nurodyta, kad UAB „Alio“ neatvyko susipažinti su protokolu, todėl 2014-06-18 šis įmonei išsiųstas registruotu laišku.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija 2014-07-24 posėdyje išklauė bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus.

Komisijos pirmininkas paprašė UAB „Alio“ direktoriaus pateikti paaiškinimus. Pastarasis išdėstė savo nuomonę, jog Protokole nurodyti pažeidimai yra senesnio pažeidimo, už kurį jau buvo skirta bauda, fragmentai.

<duomenys neskelbiami>

Bendrovės direktorius nurodė, jog tinklalapis www.Sveikas.lt yra nekomercinio pobūdžio, be nuorodų į prekiautojus, gamintojus, įmonė neturi maisto papildų platinimo interesų ir nagrinėjamas straipsnis buvo tiesiog informacinio pobūdžio. Bendrovės direktorius informavo, jog tinklalapis www.sveikata4life.lt buvo išjungtas 2013 m. rudenį — žiemą, todėl po pirmojo įmonės nubaudimo 2013-07-25, puslapis jau buvo neprieinamas.

Komisijos narė uždavė klausimą įmonės direktoriui, kodėl įmonė anksčiau pateiktuose atsakymuose į paklausimus (nuo 2013 m. lapkričio iki 2014 m. vasario) teigė, jog leidinys buvo platinamas būtent 2013 m. spalio mėnesį.

Bendrovės direktorius atsakė, jog leidinys vartotojams buvo platinamas rugsėjo — spalio mėnesiais, o ne tuomet, kai buvo parengtas, *<duomenys neskelbiami>*. Teigė, jog leidinys buvo pagamintas birželio mėnesį, o minėta bauda paskirta liepos mėnesį — t.y. po leidinio pagaminimo.

Komisijos narė taip pat įmonės direktoriaus paklausė, ar šiuo metu įmonė turi įrodymus — kurių ne kartą įmonės prašė Tarnyba — jog minėto leidinio tiražas buvo ne 100000 vienetų, kaip nurodyta Protokole, o 10000 vienetų.

<duomenys neskelbiami>

Komisijos narys uždavė UAB „Alio“ direktoriui klausimą, kodėl 2013 m. liepos mėnesį gavusi baudą, toliau, rugsėjo—spalio mėnesiais platino minėtą leidinį.

Įmonės direktorius pakartojo, jog leidinys 2013 m. birželį jau buvo pagamintas, o platinimas dar užtruko, todėl leidinys buvo tikrintojų „aptiktas“ tik spalio mėnesį.

Komisijos narys paklausė, kokių veiksmų ėmėsi įmonė, jog pašalintų įstatymo pažeidimą.

UAB „Alio“ direktorius nurodė, jog įmonė šalino straipsnius bei iš viso nutraukė vieno iš tinklalapių veiklą.

Komisijos narys paprašė Tarnybos atstovių pakomentuoti šiuos duomenis.

Tarnybos atstovė teigė, jog Tarnybos duomenimis minėti tinklalapiai 2013 m. spalio, 2014 m. sausio—vasario mėnesiais veikė ir buvo prieinami vartotojams, be to atkreipė dėmesį, jog „Sveikas.lt“ leidinyje yra nurodyta, jog jo tiražą sudaro 100000 vienetų.

<duomenys neskelbiami>

Tarnybos atstovė atkreipė dėmesį, jog įrodymai, pagrindžiantys įmonės direktoriaus teiginius nėra pateikti.

Komisijos narė priminė, jog aptariamame leidinyje buvo pateikta ir kito produkto, „Alkimer“, reklama, kuri buvo skleidžiama pagal 2013-09-03 sutartį, ir pasiteiravo, kaip vertinti įmonės direktoriaus išdėstytus teiginius dėl leidinio gamybos terminų.

<duomenys neskelbiami>

Nagrinėjama „Transfer Factor“ reklama turėjo būti platinama 2013 m. birželį, tačiau suplanuota buvo jau 2012—2013 metų žiemą.

Komisijos narė paklausė įmonės atstovo, kodėl įmonė, gavusi baudą, neįvertino, jog ir anksčiau užsakytą reklamą, pažeidžiančią įstatymo nuostatas derėtų pašalinti iš leidinio.

Direktorius pripažino, jog įmonės darbuotojai laiku nesureagavo ir reklama pašalinta nebuvo, tačiau vėl akcentavo, jog medžiaga buvo ruošiama dar prieš pirmosios baudos pateikimą, todėl derėtų ją vertinti, kaip pirmojo pažeidimo fragmentą.

Komisijos pirmininkas pasiteiravo Tarnybos atstovių, ar vykdant tyrimą įmonė tinkamai bendradarbiavo.

Tarnybos atstovė atsakė, kad tam tikrą informaciją bendrovė pateikė tik šio posėdžio metu, nors įmonei buvo teikti raštai bei susisiekti telefonu ir įmonės darbuotoja patikino, jog informacija bus teikiama. Vis dėlto, informacija buvo teikiama neišsamiai ir selektyviai.

Komisijos pirmininkas paklausė UAB „Alio“ direktoriaus, ar bendrovė gali pagrįsti teiginį, jog iš tiesų buvo pagaminta 10000 leidinio vienetų.

Įmonės direktorius atsakė, jog įmonė tai nurodė Tarnybai raštu, tačiau nespėjo pateikti teiginį įrodančių dokumentų iš spaustuvės. Savo ruožtu, įmonės darbuotoja, siekdama iš anksto, išsiaiškinti, kokios informacijos reikės Tarnybai, pateikė Tarnybai klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta apie tris mėnesius. Dėl šios priežasties bendrovė padarė išvadą, jog tyrimas baigtas, tačiau po minėto laikotarpio Tarnyba atsiuntė Nutarimą, jog pažeidimo tyrimo Protokolas perduotas Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybos.

Tarnybos atstovė pasitikslino, jog bendrovė teikė Tarnybai raštą, kuriame nurodyti kiti, taip pat galimai reikalavimus reklamai pažeidžiantys tinklaraščiai. Tarnybos atstovė paaiškino, jog pagal pateiktą paklausimą galimų pažeidimų tyrimai yra pradėti, o į bendrovės direktoriaus tvirtinimą, kad Tarnybos atsakymas pateiktas nebuvo, patikino, jog atsakymas buvo pateiktas, tačiau minėti tyrimai nėra susisiję su tyrimu, vykdomu UAB „Alio“ atžvilgiu.

Komisijos pirmininkas atkreipė dėmesį, jog bendrovė tinkamai nevykdė pareigos laiku ir išsamiai teikti Tarnybos tyrimui prašomus įrodymus, svarbius vykdomam tyrimui.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija 2014-07-24 posėdyje, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo nagrinėjimo taisyklių 37 punktu, nutarė atidėti bylos „Dėl UAB „Alio“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo“ nagrinėjimą iki 2014-07-31 ir nurodė UAB „Alio“ pateikti papildomus įrodymus Tarnybai iki 2014-07-29.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija 2014-07-24 posėdyje, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo nagrinėjimo taisyklių 54 punktu, nusprendė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka 2014-07-31.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2014-07-29 gavo Tarnybos raštą Nr. 69D1-1018 „Dėl UAB „Alio“ pateiktų dokumentų“ su persiunčiama bendrovės pateikta medžiaga. UAB „Alio“ 2014-07-29 raštu nurodė, jog bendrovė užsakė atspausdinti 20.000 egzempliorių žurnalo „Sveikas.lt“.

Ištyrusi bylos aplinkybes, pateiktus rašytinius įrodymus, išklausiusi bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija
k o n s t a t u o j a

Dėl nagrinėjamos informacijos pripažinimo reklama

Reklamos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 bylos Nr. 15/02 nutarime nurodė, kad „įstatymuose pateikiami nevienodi reklamos apibrėžimai. Tačiau visuose minėtuose teisės aktuose nurodomas svarbiausias reklamos požymis – reklama yra informacija, kuria siekiama padėti parduoti arba skatinti įsigyti prekes ar naudotis paslaugomis.“ Taigi, įstatymuose bei suformuotoje teismų praktikoje kaip esminis reklamos požymis, išskiriantis ją iš kitos informacijos, yra įtvirtintas specialus jos tikslas – daryti įtaką vartotojo ekonominei elgsenai.

UAB „Alio“ interneto tinklalapyje www.sveikas.lt, www.sveikata4life.lt bei leidinyje „Sveikas.lt“ skleista prekinio ženklo „Transfer Factor“ maisto papildų reklama susijusi su bendrovės vykdoma veikla ir skatina vartotojus įsigyti minėtus maisto papildus, taigi atitinka Reklamos įstatyme įtvirtintą reklamos sąvoką.

Dėl UAB „Alio“ skleistos reklamos atitikties Reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimams

Reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad reklamoje draudžiama nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, jeigu tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Pažymėtina, kad kiekvienas vartotojas yra suinteresuotas gauti teisingą informaciją apie ketinamų įsigyti produktų savybes. Jei atitinkama informacija netiksli, tai gali iškreipti vidutinio vartotojo elgesį siūlomo produkto atžvilgiu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005-11-17 nutartyje (adm. b. Nr. A1-931/2005) konstatavo, kad „vidutinio (paprasto) vartotojo ekonominis elgesys paprastai siejamas su bendru išpūdžiu apie prekę (jos pakuotė, prekės ženklas, bendro pobūdžio informacija apie prekės savybes, prekės kaina), neanalizuojant kiekvienos detalės. Šis principas taikytinas ir prekės reklamai“. Taigi ir UAB „Alio“ skleista prekinio ženklo „Transfer Factor“ maisto papildų reklama turėtų būti vertinama pagal vidutinio vartotojo suvokimą, kuris, skaitydamas šių produktų reklaminius teiginius, neatskiria teiginių apie produktų savybes ir vertina šią reklamą kaip visumą. Vidutinis vartotojas, peržiūrėjęs prekinio ženklo „Transfer Factor“ maisto papildų reklamą, galėjo nepagrįstai susidaryti išpūdį, kad minėti maisto papildai pasižymi ligų gydymo, profilaktinėmis ir kitomis savybėmis, kurių neturi, ir dėl šios priežasties būti suklaidintas.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maisto įstatymo bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su

maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. specialusis leidimas 15 skyrius, 6 tomas, p. 463) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 596/2009 (OL 2009 L 188, p. 14) 16 straipsnis nurodo, kad nepažeidžiant konkretesnių maisto produktus reglamentuojančių įstatymų nuostatų, vartotojų neturi klaidinti maisto ar pašarų etiketės, reklama ir pateikimas, įskaitant jų formą, išvaizdą arba įpakavimą, pakavimo medžiagas, sudėjimo tvarką, apipavidalinimą juos demonstruojant, įvairiausiomis priemonėmis apie juos teikiamą informaciją.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą (OL 2006 L 404, p.9) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2012 m. lapkričio 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1047/2012 (OL 2012 L 310, p. 36) 3 straipsnio a punkte nustatyta, kad nepažeidžiant Direktyvų 2000/13/EB ir 84/450/EEB, teiginiai apie maistingumą ir sveikatingumą neturi būti melagingi, dviprasmiški ar klaidinantys, o e punkte — tekstu arba naudojant vaizdinę, grafinę ar simbolinę išraišką nurodyti organizmo funkcijų pasikeitimus, jei šios nuorodos gali sukelti vartotojo baimę arba ja pasinaudoti. Šio reglamento 10 straipsnio 1 dalis nustato, kad teiginiai apie sveikatingumą yra draudžiami, išskyrus atvejus, kai jie atitinka II skyriaus bendruosius ir konkrečius reikalavimus bei yra leidžiami pagal šį reglamentą ir yra įtraukti į leidžiamų teiginių sąrašus, numatytus 13 ir 14 straipsniuose, o 10 straipsnio 2 dalies a punktas nustato, kad teiginiai, apie sveikatingumą leidžiami tik tuo atveju, jei tarp pateikiamos etiketėje informacijos yra nurodoma įvairios ir subalansuotos mitybos ir sveiko gyvenimo būdo svarba, o jei etiketės nėra – pateikime ir reklamoje.

Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse suformuluoti draudimai klaidinti vartotoją apibūdinant maistą, nurodant jo rūšį, tapatumą, savybes, sudėtį, kiekį, tinkamumo vartoti terminą, kilmę, tvarkymo ir vartojimo būdą bei laikymo sąlygas, bei kitaip klaidinti vartotojus.

Vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 17:2010 „Maisto papildai“ (Žin., 2010, Nr. 58-2844, su vėlesniais pakeitimais) 15 punktu, ženklinant, pristatant bei reklamuojant maisto papildus, nei vienam iš jų negali būti priskiriamos gydomosios ar profilaktinės savybės arba daroma nuoroda į jas. Be to, 16 punkte nustatyta, kad maisto papildų ženklavimas turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“ ir šios higienos normos reikalavimus.

Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“ 7 punkte nustatyta, kad, atsižvelgiant į Bendrijos nuostatas, taikytinas natūraliam mineraliniam vandeniui ir specialios paskirties maisto produktams, ženklinant maisto produktus nei vienam iš jų neturi būti priskiriamos gydomosios ar profilaktinės savybės arba daroma nuoroda į jas. Šios higienos normos papunkčiuose 11.1, 11.2 bei 11.3 nustatyta, kad ženklavimas ir ženklavimo būdai neturi klaidinti pirkėjo visų pirma dėl: maisto produkto charakteristikų, ypač jo prigimties, tapatybės, savybių, sudėties, kiekio, tinkamumo vartoti termino, kilmės, pagaminimo būdo; maisto produktui priskirto poveikio arba savybių, kurių jis iš tikrųjų neturi; užuominos apie ypatingas maisto produkto savybes, nors tokias savybes turi visi panašūs maisto produktai. Higienos normos 12 punkte nustatyta, kad reikalavimai, nurodyti šios higienos normos 11 punkte, taikomi ir maisto produktų pateikimui, ypač jų formai, išvaizdai, pakuotei, naudojamoms pakavimo medžiagoms, jų išdėstymo tvarkai ir aplinkai, taip pat reklamavimui.

UAB „Alio“ teikdama prekinio ženklo „Transfer Factor“ maisto papildų reklamą vartotojų teiginius: „Dėka TF sustiprėja ir padidėja imuninės sistemos funkcijos.“, „TF gali būti išgaunami iš baltųjų kraujo kūnelių (kaip vaistinis preparatas<...>“, „Dauguma ligų — tai netinkamai veikiančio imuniteto pasekmė.“, „Imuninė sistema savo darbo pagerinimui gauna svarbią informaciją [TF].“, „Transfer Factor produktai, ligos stabilizacija ir...“, Labiausiai įtikino tyrimai, kuriuose buvo patvirtintas Transfer Factor produktų efektyvumas onkologinių ligų prevencijai.“, „TF — tai naujusia, gyvybiškai reikalinga priemonė imuninės sistemos palaikymui ir organizmo apsaugai nuo daugelio kenksmingų faktorių“, „<...> patvirtinančių TF efektyvumą gerinant sveiką ir sergančių žmonių gyvenimus.“, „Gydytojams, prieš skiriant tradicinį medicininį gydymą, gydymo metu ar reabilitaciniu periodu rekomenduojama paciento imuniteto reabilitacijai ir sustiprinimui skirti Transfer faktorius.“, „Tais atvejais, kada gydytojai nemato tolesnio įprastinio gydymo galimybių, Transfer faktoriai, kartu su galingomis žolelėmis ir antioksidantais dažnai būna

paskutinė viltis.“, „Šis produktas yra 100 procentų natūralus. Juk tai imunitetas iš pačios gamtos.“, „<...> daug suaugusių žmonių tuomet, negavo jiems reikalingos imuninės informacijos ir nuo pat gimimo jau turi nepilnavertę imuninę sistemą.“, „<...> žmogaus organizme yra ląstelės „žudikės“, kurios naikina vėžines ir virusais infekuotas ląsteles. <...> žmogaus organizme [ląstelių „žudikių“] yra 4-5 kartus mažiau, nei reikėtų. Todėl plinta onkologinės ir įvairios infekcinės ligos.“, „<...> tyrė 107 pacientus, kurie metus vartojo TF. Po metų pas šiuos žmones NŽ ląstelių aktyvumas buvo 230-270 [reiškia puikią sveikatą]“, „Kadangi <...> turi būtent tokius [20-50, t.y. žemus] NŽ ląstelių rodiklius, jų silpnas imunitetas, kartojasi įvairios lėtinės ligos, juos dažnai kankina virusinės infekcinės ligos.“, „Naujoms ląstelėms būtinas imuninis „suderinimas“, kurį ir atlieka transfer faktoriai.“

UAB „Alio“ naudodama šiuos teiginius, nurodė ir užsiminė apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, neatitiko aukščiau išdėstytų teisės aktų reikalavimų.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog maisto papildai „Transfer Factor“ nėra vaistiniai preparatai, todėl negali būti reklamuojami nurodant vaistinių preparatų savybes. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vaistiniams preparatams taikomi reikalavimai yra nustatyti Farmacijos įstatyme. Šio įstatymo 2 straipsnio 50 dalis nustato, kad vaistas (vaistinis preparatas) – tai vaistinė medžiaga arba jų derinys, pagaminti ir teikiami vartoti, kadangi atitinka bent vieną šių kriterijų: 1) pasižymi savybėmis, dėl kurių tinka žmogaus ligoms gydyti arba jų profilaktikai; 2) dėl farmakologinio, imuninio ar metabolinio poveikio gali būti vartojamas ar skiriamas atkurti, koreguoti ar modifikuoti žmogaus fiziologines funkcijas arba diagnozuoti žmogaus ligas.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vadovaujantis Maisto įstatymo 5 straipsniu, vartotojams turi būti teikiama teisinga informacija apie maistą. Informacijai, įskaitant reklamą, kuri laikytina savita informacijos rūšimi ir paprastai vadinama komercine informacija, taikomas tiesos reikalavimas. Vartotojas privalo gauti teisingą informaciją apie maisto produktus, kuria remdamasis galėtų priimti sprendimus dėl maisto produktų pasirinkimo rinkoje ir jų vartojimo.

Dėl UAB „Alio“ taikytinų sankcijų

Vadovaujantis Reklamos įstatymo 24 straipsnio 5 dalimi, skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį ir atsižvelgiant į šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę ir mastą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo mastą, atsižvelgia į tai, kad UAB „Alio“ prekinio ženklo „Transfer Factor“ maisto papildų reklama platinta dvejuose tinklalapiuose www.sveikas.lt ir www.sveikata4life.lt bei nemokamai platinamame leidinyje „Sveikas.lt“ Nr.6 (30). Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba vertindama leidinio egzempliorių skaičių pažymi, jog UAB „Alio“ pateikti įrodymai dėl realaus leidinio tiražavimo yra prieštaringi. Pačiame leidinyje bei Protokole nurodyta, jog „Sveikas.lt“ leidžiamas 100 000 vnt., įmonės 2014-07-21 atsiliepime buvo nurodyta, jog leidinys atspausdintas 10 000 tiražu, tačiau nepateikti tai pagrindžiantys įrodymai, o įmonės 2014-07-29 pranešime ir prie jo pridėtame užsakymo lape nurodyta, jog buvo užsakyta pagaminti 20 000 leidinio vienetų, tačiau užsakymo lapas nėra pasirašytas ar antspauduotas, todėl Komisija laiko, jog neatitinka rašytiniams įrodymams taikomų reikalavimų. Atsižvelgdama į išdėstytą, Komisija vertina, jog byloje esantys duomenys pagrindžia, kad leidinio „Sveikas.lt“ tiražą sudarė 100 000 vienetų.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo trukmę, atsižvelgia į tai, kad reklama skleista leidinyje „Sveikas.lt“ Nr. 6 (30) nuo 2013-10-01 iki 2013-10-31 (neišplatinto leidinio likučio sunaikinimas) bei interneto tinklalapyje www.sveikas.lt nuo 2013-01-01 iki 2013-11-12, 2013-10-23 tinklalapyje www.sveikata4life.lt.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vadovaudamasi Reklamos įstatymo 24 straipsnio 1, 5, 7 dalimis, n u t a r i a

už Reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimą skirti UAB „Alio“ 5000 Lt baudą.

Nutarimas per 30 dienų nuo nutarimo priėmimo dienos gali būti apskūstas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos paskirta bauda sumokama į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą Nr. LT24 7300 0101 1239 4300, esančią banke „Swedbank“, AB (banko kodas 73000, SWIFT kodas HABALT22, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, įmonės kodas 188659752), kodų sąrašo „Kitos baudos“ skyriaus „Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos skirtos baudos 6780“ eilutę.

Direktorius

Feliksas Petrauskas